

Nr 62.

Av herr Wagnsson m. fl., om årliga understöd åt fyra genom misstag under tjänsteutövning av barnmorska skadade barn.

År 1923 skedde i Virserums församling, Kalmar län, under tjänsteutövning av barnmorskan Anna Nilsson, en ödesdiger förväxling av salpetersyra och lapislösning vid föreskriven indrypning i ögonen (obligatorisk Credé-profylax) på fyra nyfödda barn, nämligen den 30 juli å flickan Majken Lisbeth, dotter till kontoristen Gösta Bernhard Öhrström; den 9 augusti å flickan Einis Sibrit Linnéa, dotter till fabrikören Johan Emil Konrad Lönn; den 10 augusti å gossen Kurt Helge Vivian, son till bildhuggaren Josef Pettersson, samt den 16 augusti å flickan Greta Ingeborg, dotter till hemmansägaren Klas August Johansson, samtliga från Virserum. Följderna av denna förväxling blevo omfattande frätskador, förorsakande vanställdhet och hel eller delvis blindhet för dessa barn. Angående graden av barnens invaliditet har riksförsäkringsanstalten, genom utlåtande av den 2 januari 1925, fastställt denna sålunda: För Kurt Pettersson 100 %, Majken Öhrström 80 %, Greta Johansson 25 % och Einis Lönn 15 %.

Efter rättegång mot den direkt ansvariga barnmorskan ådömdes denna av Aspelands och Handbörds häradsrätt, vilken dom sedermera fastställdes av Göta hovrätt, avsevärda böter samt en årlig ersättningsskyldighet åt vardera barnet med följande belopp:

	För tiden intill				
	5 år	5—10 år	10—15 år	5—10 år	samt därefter
Majken Öhrström	300 kr.	500 kr.	800 kr.	1,500 kr.	1,500 kr.
Einis Lönn	45 »	75 »	120 »	225 »	225 »
Greta Johansson	75 »	125 »	200 »	375 »	375 »
samt till Kurt Pettersson för tiden intill					
	5 år	5—8 år	8—12 år	12—15 år	samt därefter
	300 kr.	500 kr.	800 kr.	1,200 kr.	1,500 kr.

Dessa ådömda ersättningar ha emellertid aldrig kommit barnen eller deras målsmän tillgodo, och inga utsikter torde heller finnas för att de någonsin framdeles skola kunna erhålla något från den ersättningsskyldigas sida, då denna såväl vid tiden för olyckan som allt fortfarande är i saknad av tillgångar för att gälda skadestånden, vilket framgår av bifogade medellöshetsbevis, och hon dessutom blev skild ifrån sin tjänst.

Klart är ju, att en sådan olycka som den att oförskyllt få gå blind genom livet är så stor, att den ej kan ersättas med penningar, men barnens framtid blir ju dock ljusare och tryggare, om det på något sätt ekonomiskt är sörjt för

dem genom statens medverkan, varför vi velat bringa saken inför riksdagen. Ty samtliga barnens målsmän äro, enligt bifogade taxeringsuppgifter, i en sådan ekonomisk ställning, att de tydligen ej hava möjlighet att kosta på dessa sina barn speciell yrkesutbildning utöver den samhället ger, och därigenom i någon mån kunna neutralisera olyckans verkningar för framtiden. Detta så mycket mera som de fått vidkännas, efter deras förhållanden, stora ekonomiska uppoffringar dels för specialvård åt barnen (i fallet Pettersson, enligt vid rätten företedd räkning, 1,136 kr. och i fallet Öhrström 1,246 kr.) jämte rättegångskostnader m. m., och de under de sju år, som gått, icke erhållit något som helst ekonomiskt vederlag.

För att belysa vidden av dessa stackars barns olycka be vi att få citera följande ur professor *Fr. Asks* anförande vid en demonstration av barnen inför Svenska Läkaresällskapet i Lund den 29 oktober 1924:

— — — — —
 Och nu vill jag demonstrera fyra fall av frätskada på ögonen genom förväxling med salpetersyra, sådana, att jag innerligt hoppas, det ingen av de närvarande någonsin mera får se något liknande. Alla dessa fyra barn äro som synes jämnstora, nu årsgamla; och det är samma barnmorska, som åstadkommit allt eländet genom att i fortsatt följd vid sina förrättningar utföra *Credis* profylax med en lösning, som måste ha varit salpetersyra. — — — —

Men att skaffa de små stackarna ett fullt betryggande ekonomiskt, låt vara uselt men dock vederlag för deras livs olycka, torde väl rimligtvis icke vara omöjligt.

— — — — —
vad som kan göras för att dylika hemska fall för framtiden undvikas.

Den saken är enkelt hjälpt, och skulle redan för länge sedan hava varit definitivt klarad, om man lystrat till vad jag sedan 10 år tillbaka sökt få fram i detta hänseende, nämligen lapis-ampullerna. — — — — —

I en till kungl. medicinalstyrelsens utlåtande till målet fogad utredning av t. f. medlemmen av vetenskapliga rådet herr professorn i oftalmiatrik *Albin Dalén*, dagtecknad den 22 oktober 1925, heter det bl. a.:

”— — — Några bestämmelser om sättet för lapislösningens och salpetersyrans förvaring funnos ej 1920. Sådana bestämmelser fastställdes först den 19 mars 1924 och intogos bland minnesregler för barnmorska i styrelsens cirkulär (nr 32) av sistnämnda dag — — —.”

Detta cirkulär tillkom sålunda med all säkerhet som en direkt följd av olyckorna i Virserum och professor *Asks* ingripande. Ampullerna, som omöjliga förväxling, äro numera föreskrivna.

Men det förhållandet, att dylika föreskrifter tidigare saknats och tillkommit först efter dessa ödesdigra händelser, ger vid handen, att olyckan delvis möjliggjordes genom denna brist i föreskrifterna vid ett av statens organ påbjudet profylaktiskt ingripande, synes oss vara ett bärande skäl för att staten här träder hjälpare emellan och åtager sig de ersättningar, som av vederbörande rättsmyndigheter utdömts och fastställts.

Samtliga målsmän äro fortfarande bosatta i Virserum förutom G. B. Öhrström, som numera är bosatt i Kävlinge, Malmöhus län.

Handlingar i målet komma att ställas till utskottets förfogande.

Med hänvisning till ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta tilldela barnen Majken Lisbeth Öhrström, Einis Sibrit Lönn, Greta Ingeborg Johansson och Kurt Helge Vivian Pettersson ett årligt understöd motsvarande det de tillerkänts genom utslag av Aspelands och Handbörds häradsrätt av den 8 mars 1926, eller, därest detta icke kan vinna riksdagens bifall, de ersättningsbelopp riksdagen i varje särskilt fall kan finna skäligt.

Stockholm den 18 januari 1930.

Erik Anderson.

Carl Boberg.

*Ruben Wagnsson.
Kerstin Hesselgren.*

Avskrifter.

Vid denna dag verkställd undersökning har gäldenären, f. barnmorskan Anna Nilsson befunnits sakna utmätningsbara tillgångar till gäldande av i detta utslag omförmälda ersättningsbelopp eller någon del därav, vid vilket förhållande det åligger sökandena att gälda i ärendet uppkomna exekutionskostnader med 7: 89 kronor och återtaga ärendet från verkställighet.

Virserums distrikts landsfiskalskontor den 30 april 1926.

Helge Belford.

Att f. d. distriktsbarnmorskan fru Anna Johansson, född Nilsson, i Virserum fortfarande saknar medel att gälda Gösta Bernhard Öhrström, Konrad Lönn, Helge Pettersson och Klas August Johansson från Virserum såsom målsmän för sina minderåriga barn enligt Aspelands och Handbörds häradsrätts utslag den 8 mars 1926 tillkommande utdömt underhållsbidrag till Majken Öhrström, Einis Sibrit Linnéa Lönn, Kurt Vivian Pettersson och Greta Ingeborg Johansson jämte övriga kostnader och rättegångskostnader enligt sagda utslag, betygas.

Virserum den 21 december 1929.

*F. Jonath. Holm.
Landsfiskal.*

Åldersbetyg.

Att Majken Lisbeth Öhrström dot. till kontorist Gösta Bernhard Öhrström fr. Storgatan 63 är född den 30 Juli år 1923 (tjugotre) i Virserums församling i Kalmar län, betygar Virserums församling i Kalmar län, den 13 Dec. år 1929.

Stämpel.

*Carl Lillieroth.
Kyrkoherde.*

Aldersbetyg.

Att Einis Sibrit Linnéa Lönn dot. till Fabrikör Johan Emil Konrad Lönn fr. Storgatan N:o 65
är född den 9 Aug. 1923 (tjugotre)
i Virserums församling i Kalmar län,
betygar Virserums församling i Kalmar län,
den 13 Dec. år 1929.

Stämpel.

Carl Lillieroth.
Kyrkoherde.

Aldersbetyg.

Att Greta Ingeborg Johansson dot. till h. äg. Klas August Johansson fr. Blackelid N:o 4
är född den 16 Aug. år 1923 (tjugotre)
i Virserums församling i Kalmar län,
betygar Virserums församling i Kalmar län,
den 13 Dec. år 1929.

Stämpel.

Carl Lillieroth.
Kyrkoherde.

Aldersbetyg.

Att Knut Helge Vivian son till Bildhugg. Josef Helge Petersson fr. St. Ånhult N:o 6
är född den 10 Aug. år 1923 (tjugotre)
i Virserums församling i Kalmar län,
betygar Virserums församling i Kalmar län,
den 13 Dec. år 1929.

Stämpel.

Carl Lillieroth.
Kyrkoherde.

	Enl. kom.mt.skattelagen		Enl. förordn. om statlig ink- & förmh.skatt	
	Uppskattad inkomst	Antagen besk.-bar	Antaget tax. belopp	Antaget besk.-bart belopp
J. W. Peterson	1877:—	610:—	1800:—	80:—
K. A. Johanson .. . . eger jordbruksfastighet 3/16 mtl. tax. 18,900.	—	—	1880:—	0
J. E. K. Lönn	800:—	0	800:—	0

Staten eller landstinget bör givet träda emellan i detta fall.

Högaktningsfullt
F. Jonath. Holm.
Landsfiskal.
Taxer. ordf.

Virserum d. 14. 1. 30.

Utdrag av taxeringslängden över taxeringen till kommunal inkomstskatt, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, kommunal progressivskatt, utjämningskatt samt utskiftningsskatt i Kävlinge municipalsamhälle och Malmöhus län för år 1929.

Nummer å självdeklarationen	Hemman och lägenhet å landet, rote kvarter och tomt eller stadsäga i stad		Den skattskyldiges namn och titel eller yrke	Civilstånd	Antal barn, för vilka familjeavdrag äger rum	Taxering enligt kommunalskattelagen											Taxering enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt			Tilläggsavgift enligt lagen om allmän pensionsförsäkring
	N a m n	N:r				Av taxeringsnämnden					Uträknat antal skatte kronor och skatteören	Av taxeringsnämnden			antaget beskattningsbart belopp					
						Uppskattad inkomst	medgivna allmänna avdrag	antagen taxerad inkomst	medgivet kommunalt ortsavdrag	Antagen beskattningsbar inkomst		antaget taxerat belopp	medgivet statligt ortsavdrag							
						av tjänst eller tillfällig förvärfvsverksamhet	av rörelse eller från vanligt handelsbolag	Summa	av kapital	av tjänst eller tillfällig förvärfvsverksamhet	av rörelse eller från vanligt handelsbolag	Summa	av tjänst eller tillfällig förvärfvsverksamhet	av rörelse eller från vanligt handelsbolag	av tjänst eller tillfällig förvärfvsverksamhet	av rörelse eller från vanligt handelsbolag	av tjänst eller tillfällig förvärfvsverksamhet	av rörelse eller från vanligt handelsbolag		
1	2	3	4	5	6	9	10	11	12	13	14	15	16	17	19	20	21	31		
337	Kävlinge, tomt 84	5	Möbelhandl. Gösta Bernhard Öhrström	G	3	3020	130	—	3150	200	2950	1020	1420	14: 20	2840	2040	400	10		

Rätt utdraget; betygar

Landskrona fögderis häradskrivarekontor den 15 januari 1930.

På tjänstens vägnar:

A. Elselius.

Lösen med st. två kronor.